

# HUSEJN-EF. OMEROVIĆ

## Šest decenija posvećenosti imamsko-mualimskom pozivu

Šefko SULEJMANOVIĆ  
Institut za društvena i religijska istraživanja  
shevkos@yahoo.com

**SAŽETAK:** U ovome radu predložen je životni put jednog *softe* (učenika) Podrinjske medrese u Zvorniku, koji je cijeli svoj radni vijek i dobar dio penzionerskih dana posvetio imamsko-mualimskom radu. Riječ je o Husejn-ef. Omeroviću, koji je rođen u Gornjoj Kamenici kod Zvornika 1930. godine, u porodici Salih-efendije i Nesiba-hanume. Prema dostupnim saznanjima, danas je jedini živi *softa* Podrinjske medrese, što je bio jedan od važnih povoda za nastanak ovoga rada. Porodični život Husejn-ef. Omerović zasnovao je u dvadesetoj godini života sa Džemila-hanumom Redžić, s kojom je proveo pedeset godina života u skladnom braku. Husejn-efendija i Džemila-hanuma roditelji su sedmero djece, dva sina i pet kćeri. Danas Husejn-efendija penzionerske dane provodi u porodičnoj kući u Memićima kod Kalesije, uz evladsku pažnju i hizmet najstarije kćeri Emina-hanume. Osnovna referenca rada primarno se naslanja na neposrednu pripovijest Husejn-efendije i njegovih kćeri Emine i Senade, te nekolicinu dokumenata iz Arhive Rijaseta Islamske zajednice u Sarajevu i Medžlisa Islamske zajednice Kalesija.

*Ključne riječi:* Husejn-ef. Omerović, Podrinjska medresa, Zvornik, Kamenica, Islamska zajednica, imamska služba

### Od rođenja do medresanskih dana

Husejn-ef. Omerović rođen je 14. augusta 1930. godine u selu Omerovići (Hodžići) u Kamenici kod Zvornika, od oca Salih-efendije i majke Nesiba-hanume. Rano djetinjstvo je proveo u rodnoj Kamenici, gdje je pohađao mekteb i stekao osnovno vjersko obrazovanje pred svojim ocem Salih-efendijom. Husejn-ef. ostaje siročić već u devetoj godini života kada mu 1939. umire majka Nesiba-hanuma. Početkom Drugog svjetskog rata njegova porodica privremeno se seli u Memiće kod Kalesije, uglavnom iz sigurnosnih razloga, jer su se na taj način odmicali od Drine i Srbije, a iskustvo

ih je upozoravalo na moguće četničke pokolje, s kojim su se već muslimani Podrinja suočavali u ranijim turobnim vremenima. Drugi razlog bio je porodične naravi, jer mu je majka, rahmetli Nesiba-hanuma, bila iz Memića, iz porodice Hodžić, tako da su u Memiće početkom Drugog svjetskog rata došli "kod svojih". Ratni period do 1944. godine proveli su u Memićima, i kada se naziralo mirnije i po život sigurnije doba, odlučili su da se vrate u Kamenicu. U povratku iz Memića prema Kamenici zanoćili su u Kula-Gradu

kod Zvornika, gdje mu nenadano umire otac Salih u kući svoje sestre Dude, tako da Husejn-ef. s četrnaest godina ostaje siročić bez oba roditelja. Važno je spomenuti da Husejn-ef. vodi porijeklo iz ilmijske porodice jer je njegov otac Salih-ef. (rođen 1896), Mehmedov sin, bio imam u Gornjoj Kamenici, kao što je to prije njega bio i njegov otac Mehmed-ef. Iako je njegov otac Salih-ef. imao završen ispit i za imama matičara, zbog nekih administrativnih (ne)prilika nikada nije radio navedeni posao.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Razgovor s Husejn-ef. Omerovićem autor ovoga rada obavio je u subotu, 29. januara 2022. godine u Memićima, u

porodičnoj kući Husejn-efendije, u prisustvu njegovih kćeri Emina-hanume i Senada-hanume.

## Školovanje, ženidba i odlazak u vojsku

Sa četrnaest godina, 1944, Husejn-ef. upisuje Podrinjsku medresu u Zvorniku. Sjeća se Husejn-ef. da su iste godine, pored njega, Medresu upisali i: 1. Ibro Omerović (otac danas afirmisanog sudije Ibrahima), 2. Idriz Omerović (Hasanov sin), 3. Muhamed Omerović (Huseinov sin), 4. Muhamed Omerović (Husin sin), 5. Adem Mehmedović (otac Ismet-ef. Mehmedovića)<sup>2</sup>, 6. Idriz Redžić (Ademov sin), 7. Ejub Redžić (Mustafin sin) – svi iz Kamenice. Pored ovih softi,<sup>3</sup> u istom razredu bili su: Dževad Avdić i Mehdim Jašarević iz Klise, Mustafa Beganović iz Glogove, neki Mehmed iz Glumine, te nekoliko učenika iz Srebrenice čijih imena se više nije mogao sjetiti. Ukupno je bilo trideset i šest učenika i svi su bili u jednom razredu. Softabaša im je bio Husejn Pjanić (rođen 1922) iz Pjanića kod Kalesije. Bio je među najstarijim softama (osam godina stariji od Husejn-ef.), lijepo je učio Kur'an, i bio je uvažavan od muderisa Mehmed-ef. Šljivića. Njihovo školovanje je trajalo do 1946. godine, kada je stigla naredba od nadležnih državnih organa da se Medresa zatvori. Tako je prekinut rad Medrese, a da niko od njih nije dobio diplomu, odnosno *idžazu* o završenom školovanju. Stoga ne čudi što su njihovi putevi bili tako raznovrsni: neki su se vremenom doškolovali i proveli život u imamskoj službi, a neke od njih životni putevi su odveli na sasvim druge strane.

Kako je već spomenuto, muderis i upravnik Podrinjske medrese od 14. oktobra 1938. pa do njenog prisilnog zatvaranja 1946. godine bio je Mehmed-ef. Šljivić za koga Husejn-ef. kaže da je bio dosta strog, ali *učevan i pravedan*.<sup>4</sup> Nastava se održavala u jednoj učionici, a predavanja su slušale sve softe zajedno. Na predavanjima su svi nosili kape, kakvu je ko imao. Nije bilo ništa propisano. Muderis je također nosio kapu, nekada fes, a rijetko je držao predavanja u ahmediji. U Medresi je bila prostorija

za klanjanje, a na džuma-namaz išli su u Namazđah džamiju.<sup>5</sup> Mujezin Namazđah džamije bio je Nurija Buljubašić, tako da softe nisu bile angažirane kao mujezini po džamijama kakva je bila praksa u nekim drugim medresama. Husejn-ef. je stanovao u Medresi, a hranio se onim što je imao i donosio od svoje kuće, iako je postojala školska kuhinja, za koju kaže da je bila slabo snabdjevena.

Nakon zatvaranja Medrese, Husejn-ef. se vratio u rodnu Kamenicu. Nije imao drugog izbora nego da se bavi zemljoradnjom. Ipak, povremeno je odlazio "na privatne časove" kod muderisa Šljivića u Zvornik s namjerom *da se što bolje obuči za imamski poziv*. U vrijeme ramazana nalazio je angažman u nekom od kameničkih zaselaka kao teraviih-imam. Tako, sjeća se, bio je teraviih-imam u Čančarima, Mehićima i Suljagićima. Prilikom za prvo zaposlenje dobio je već 1947. godine na mjestu imama u Gornjoj Kamenici, kada je zamijenio brata Mehmeda, koji je otišao na odsluženje vojnog roka u Jugoslavensku armiju (od 1951. godine Jugoslavenska narodna armija – JNA). U Gornjoj Kamenici je radio sve do 1950. godine, kada i sam odlazi na odsluženje vojnog roka u Suboticu, gdje je služio do 1952. godine. U dvadesetoj godini života, neposredno pred odlazak u armiju, 1950. godine oženio se Džemila-hanumom iz Redžića. Po povratku iz JNA, ponovo se bavio zemljoradnjom. Imao je više ponuda od predstavnika tadašnje vlasti da se angažuje u društvenom sektoru, kao blagajnik u Poljoprivrednoj zadruzi i sl. Međutim, ostao je privržen svojim uvjerenjima i čvrstoj namjeri da jednoga dana bude hodža. Neki od njegovih kolega nisu odoljeli takvim i sličnim ponudama, prihvativši posao

državnih činovnika. U međuvremenu, Husejn-ef. je završio četverogodišnju večernju školu u Srpskoj Varoši u Zvorniku. Sjeća se da se učitelj prezivao Tošić, ali se ne sjeća njegovoga imena. Kaže da je bio korektan i uljudan čovjek. Ipak, veoma značajan moment u njegovom životu bio je položen imamski (i mualimsko-hatibski) ispit u Sarajevu 1956/57. godine. To je značilo da je tek tada mogao biti imam sa zvaničnim dekretom Islamske vjerske zajednice. Prema sjećanju, Husejn-ef. kaže da je polagao trinaest predmeta pred komisijom na čijem čelu je bio muderis Mustafa-ef. Ševa, a sekretar komisije bio je Murat.

## Imamski poziv – u službi vjere i naroda

Prvo zaposlenje, sada već sa zvaničnim imamskim dekretom, dobio je u Lokvama kod Stoca, u dalekoj Hercegovini. Međutim, tu je obavljao samo mualimske poslove, a povremeno je predvodio džuma-namaze u Šatorima i drugim džematima, samo po odobrenju Ali-ef. Juge koji je bio džematski imam za područje Stoca. Stolac je administrativno pripadao Vakufskom povjerenstvu u Mostaru na čijem čelu je bio Hasan-ef. Škapur.<sup>6</sup> S obzirom na to da je već bio porodičan čovjek, a uslovi stanovanja i rada bili su slabi, kao i lična primanja, na poziv Himzo-ef. Hamzabegovića, koji je bio imam u Podvizdu kod Velike Kladuše, bez saglasnosti i odobrenja nadležnog Vakufskog povjerenstva, otišao je u Gornju Vidosku kod Velike Kladuše (Bosanska Krajina), gdje je bio teraviih-imam. Po završetku ramazana dobio je poziv da se hitno javi u Vakufsko povjerenstvo u Mostaru.

<sup>2</sup> Od 1995. godine Ismet-ef. je imam džemata Varnamo u Švedskoj.

<sup>3</sup> *Softa* – student islamske teologije i prava, učenik medrese. Usporedi: Klaić 2004:246.

<sup>4</sup> Više o muderisu Mehmed-ef. Šljiviću pogledati u: Muharemović, 2023:136-145.

<sup>5</sup> Ovaj podatak ukazuje da već tada nije

postojala Skela-džamija, koja je bila najbliža džamija objektu Podrinjske medrese. Više o ovoj džamiji vidi u: Sulejmanović, 2021:71-72.

<sup>6</sup> O tadašnjem administrativnom ustrojstvu Islamske zajednice u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji pogledati: Salkić, 2001:211-212.

Kada je u Mostaru obrazložio svoje porodično stanje i razloge koji su ga "nagnali" na napuštanje službe u Lokvama, nadležni organi Islamske vjerske zajednice u Mostaru pokazali su iznimno razumijevanje za njegovo stanje i izdali mu svoju saglasnost za raskid radnog ugovora. Husejn-ef. se bez izricanja bilo kakvih sankcija vratio u džemat Gornja Vidoska, gdje je ostao u imamskoj službi do 1965. godine. Te godine donio je odluku da se vrati u rodnu Kamenicu gdje je nastavio obavljati imamsku dužnost u džematu Gornja Kamenica do 1974. godine.

Iako se Husejn-efendiji vjerovatno ispunila životna želja, da bude imam u Gornjoj Kamenici, gdje su imamsku dužnost ranije obavljali njegov djed, otac i brat, ipak su ga tadašnje okolnosti dovele u poziciju da je nakon izvjesnog vremena bio prinuđen tražiti od Starješinstva Islamske zajednice u Sarajevu premještaj iz ovoga džemata. Iz nekoliko dokumenata, koji se čuvaju u Arhivu Rijasetu Islamske zajednice u Sarajevu, u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, mogu se razumjeti razlozi ovakvog postupka i povodi traženja premještaja na drugo radno mjesto. Naime, 1972. godine, zbog nezadovoljstva većeg broja imama (trinaest imama i dobar dio džematlija) s izborom tadašnjeg rukovodstva Odbora Islamske zajednice Zvornik, došlo je do njihovog tihog

povlačenja iz učešća u radu Odbora, što je dopisom Odbora Islamske zajednice Zvornik, upućenog Starješinstvu Islamske zajednice u Sarajevu, okarakterisano kao grubo odbijanje saradnje sa zvaničnicima i zvaničnim organima Islamske zajednice. Taj prekid komunikacije s Odborom IZ Zvornik odrazio se negativno na jedno, u to vrijeme jako važno i osjetljivo pitanje, a to je bila akcija prikupljanja sredstava zekata i sadekatul-fitra u korist Fonda Gazi Husrev-begove medrese. Bio je to povod zbog kojig je Vrhovno Islamsko starješinstvo naložilo Starješinstvu Islamske zajednice u BiH da devet imama s područja Odbora IZ Zvornik pod hitno pozove na odgovornost pred Disciplinsku komisiju Rijasetu IZ, među kojima je bio i Husejn-ef. Omerović.<sup>7</sup>

Povodom saslušanja Husejn-ef. u Starješinstvu Islamske zajednice u Sarajevu, dana 13. februara 1973. godine, sačinjen je "Zapisnik" u koji su, pored ostalih biografskih podataka vezanih za Husejn-ef. Omerovića, navedeni i sljedeći: "oženjen, otac 6 djece, posjednik 30 dunuma zemlje, ne kažnjavan, sa spremom imamskog ispita". Prilikom saslušanja Husejn-ef. je jasno i otvoreno izložio razloge zbog kojih on i njegove kolege ne mogu prihvatiti saradnju s tadašnjim rukovodstvom Odbora IZ u Zvorniku. U "Zapisniku" se navodi ime gospodina Čazima Korkuta koji je,

kako kaže Husejn-ef., trebao biti na čelu Odbora IZ i koji je imao njihovu podršku, *i nikako narodu a i nama imamima nije jasno zbog čega je on izostavljen sa liste*. Na kraju "Zapisnika", koji je potpisao Husejn-ef., navedeno je i sljedeće:

Ja bi jedino pod pritiskom sile mogao saradivati sa sadašnjim odborom, inače ne bi mogao. (...) Svjestan sam da mi je položaj u sadašnjem džematu otežan pa ću zatražiti premještaj. Ovo još i iz razloga što mi džematlije onemogućavaju saradnju sa odborom, ako želim od njih primati platu. Drugo nemam šta kazati, iskaz mi je pročitao, i isti za svoj priznajem.<sup>8</sup>

Slične podatke i izjavu Husejn-ef. nalazimo i u zvaničnoj *Optužnici* koju je uputilo Starješinstvo Islamske zajednice Sarajevo Disciplinskom vijeću pri Starješinstvu IZ Sarajevo 1. juna 1973. godine.<sup>9</sup> Prema onome što je poznato, svi imami koji su pozivani na disciplinsku odgovornost ipak su ostali i dalje u svojim džematima, dok je Husejn-ef. službeno zatražio premještaj i već sljedeće, 1974. godine, premješten je na mjesto imama u džemat Kalesija Gornja, pri tadašnjem Odboru Islamske zajednice Tojšići.

Dakle, nakon devet godina provedenih u rodnoj Gornjoj Kamenici, došao je na službu u Kalesiju 1. marta 1974. godine.<sup>10</sup> U vrijeme dok je obavljao imamsku službu u Kalesiji

<sup>7</sup> Arhiv Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini (dalje: ARIZ BiH), Gazi Husrev-begova biblioteka Sarajevo (dalje: GHB), Personalni dosije (dalje: PD), Husejn-ef. Omerović, dokument je uputilo Vrhovno islamsko starješinstvo Islamske zajednice u SFRJ Starješinstvu Islamske zajednice u SR Bosni i Hercegovini, pod brojem: 2410/72 od 20. 12. 1974. Dokument je potpisao *reis-ul-uleme H. S. Kemura, s. r.* Vrijednost navedenog dokumenta je u tome što iz njega vidimo ko je i gdje obavljao imamsku dužnost na području Odbora IZ Zvornik 1972. godine. U dopisu su navedeni: "1. Suljkić Hifzija-ef. – imam i mualim Namazdah-džamije u Zvorniku, / 2. Selimović Ismail-ef., imam i mualim Zamlaz-džamije u Zvorniku, / 3. Rizvić Abdulah-ef. – imam i mualim džamije

u Glodima, / 4. Omerović Husejn-ef. – imam i mualim džamije u G. Kamenici, / 5. Redžić Abdurahman-ef. – imam i mualim džamije u D. Kamenici, / 6. Smajlović Abdulah-ef. – imam i mualim džamije u Glumini, / 7. Hasanović Abdulah-ef. – imam i mualim džamije u Križevićima, / 8. Memić Sulejman-ef. – imam i mualim džamije u Đulićima i / 9. Hasanović Sulejman-ef. – imam i mualim džamije u Vitinici."

<sup>8</sup> ARIZ BiH, GHB, PD, Husejn-ef. Omerović, *Zapisnik sastavljen u Starješinstvu IZ Sarajevo, dana, 13. II 1973. g.* Saslušanje je izvršio i potpisao Kadić Vejsil, *disciplinski tužioc*.

<sup>9</sup> ARIZ BiH, GHB, PD, Husejn-ef. Omerović, Predmet: *Optužnica*, Starješinstvo Islamske zajednice Sarajevo, Disciplinskom vijeću pri Starješinstvu iz

Sarajevo, br. 520/73, od 1. 6. 1973. godine.

<sup>10</sup> Prema evidenciji u *Matičnoj knjizi radnika Odbora IZ Tojšići*, koja se nalazi u Arhivu Odbora Islamske zajednice Kalesija, Husejn-ef. Omerović je upisan pod brojem 26. Rješenje o premještaju imama iz Gornje Kamenice u Kalesiju, Odbor Islamske zajednice Tojšići, broj 389/74 od 14. februara 1974. godine izdalo je Starješinstvo Islamske zajednice u SR BiH, a potpisao ga je predsjednik Naim Hadžiabdić. U *Ugovoru* između imama Husejn-ef. i Odbora IZ Tojšići, kao "janci i platci" potpisale su se sljedeće džematlije džemata Kalesije: "Avdić Meho, Bećirbašić Bećir, Hadžić Ahmet, Mujkić Haso, Djedović Sal., Subašić Husein, Križevac Ahmet, Jusufović Kadro, Beširović Hasan, Križevac Jusuf, Poljaković Ibro, Halilović Osman i Halilović Omer."



prodao je dio svoga imanja u Kamenici i kupio plac od jednog dunuma u blizini džamije u Memićima,<sup>11</sup> gdje je počeo praviti kuću. Kako su imamske plate bile skromne, prodao je i preostali dio svoga imanja u Kamenici kako bi izgradio kuću na kupljenom placu. Nakon jedanaest godina rada u Gornjoj Kalesiji, došao je na službu u Memiće 1985. godine, gdje je zamijenio Rasim-ef. Hadžića. U Memićima je radio sve do 1990. godine, kada je, kako kaže, nenadano i neočekivano penzionisan. Osjećajući da još može biti od koristi Islamskoj zajednici, zaposlio se u Srednjoj Trnavi, Odbor IZ Bijeljina, nakon što je džemat napustio Nasir-ef. Redžić, i tu je ostao sve do početka Agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu. Na početku Agresije, nakon klanjanja bajram-namaza, 4. aprila 1992. godine, s porodicom uspijeva svojim privatnim autom preko Karakaja i kontrola na bezbroj srpskih barikada doći do porodične kuće u Memićima, gdje ostaje sve do okupacije ovog džemata.

Ratne godine proveo je u Tuzli i njenoj okolini, uglavnom kao imam na području Odbora Islamske zajednice Tuzla. Radio je u džematu Osoje šest mjeseci, a zatim prelazi u džemat Cerik, gdje je radio tri godine. Nakon Cerika radio je osamnaest mjeseci u džematu Potur-Mahali u Gornjoj Tuzli. Jedno vrijeme je bio angažiran kao imam u Grabovici (Tuzla) preko Visokog saudijskog komiteta. Po završetku Agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu honorarno je obavljao imamsku dužnost u Zukićima od 1996. do 2008. godine. Time se završava dugogodišnja imamska karijera jednog od softi Podrinjske medrese.

## Porodične prilike Husejn-efendije

Kao što je već navedeno u ovoj me radu, Husejn-efendija se oženio Džemila-hanumom u dvadesetoj godini života, neposredno pred odlazak u armiju 1950. godine. Džemila-hanuma bila je iz ugledne porodice Redžić iz Kamenice (Redžići), Redžina kći. Dva njena brata, Adem i Muhamed (Memo), bili su imami. U braku s Husejn-efendijom provela je šezdeset i pet godina. Preselila je na ahiret 2015. godine.

Husejn-efendija i njegova supruška Džemila-hanuma roditelji su sedmero djece, i to:

- Kćeri Emine, rođene 1951. godine, živi u kući svoga oca u Memićima, bez muža, koji je preselio na ahiret.
- Kćeri Aiše, rođene 1953. godine, umrla u osamnaestom mjesecu života.
- Kćeri Najle, rođene 1955. godine, umrla je 2002. godine.
- Sina Enver-efendije, rođenog 1959. godine. Završio je petogodišnju Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu. Radio je kao džematski imam u više džemata, a jedno vrijeme je bio v. d. predsjednika Odbora IZ Kalesija i glavni imam u Medžlisu IZ Maglaj. Preselio je na ahiret u vrijeme obavljanja dužnosti džematskog imama u džematu Banovići Selo, Medžlis IZ Banovići, 2003. godine, u četrdeset i četvrtoj godini života.
- Kćeri Suvade i Senade, bliznice, rođenih 1961. godine. Suvada

živi s porodicom u Njemačkoj, a Senada u Tuzli.

- Sina Ekrema, rođenog 1963. godine. Živi s porodicom u Luksemburgu.<sup>12</sup>

U poznim godinama životne dobi, Husejn-ef. je uspio opremiti svoju porodičnu kuću u Memićima, koja je bila zapaljena i potpuno devastirana u vrijeme Agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu (1992–1995). U ovoj kući danas provodi svoje penzionerske dane, uz evlasku brigu i hizmet najstarije kćeri Emine-hanume. Koliko je poznato, Husejn-ef. je danas jedini živi softa Podrinjske medrese.<sup>13</sup>

## Zaključak

Životni put Husejn-ef. Omerovića bio je težak, neizvjestan, praćen čestim iskušenjima, pa i materijalnom oskudicom. Zapravo, ovdje *na granici svjetova*, život nikad i nije bio lahak. U dječjačkoj dobi, sa četrnaest godina, ostao je siročić. Sa šesnaest godina bavio se zemljoradnjom, mladalačkim snovima i marljivim radom da se osposobi za imamsku službu. Neke njegove kolege, uglavnom iz imućnijih porodica, nastavili su školovanje u Gazijinoj medresi u Sarajevu nakon rata. No, većina njih ostala je "izgubljena" između Medrese i nastavka školovanja, baveći se zemljoradnjom, trgovinom, nekim zanatom ili državnom činovničkom službom. Što se tiče Husejn-efendije, njega je nosila neodoljiva želja da bude imam. Prvu priliku za imamski posao dobio je 1947. godine, u sedamnaestoj godini života, i s kraćim prekidima ostao je vjeran imamskom

<sup>11</sup> Danas ona nosi naziv *Stara džamija*, iako tako ne izgleda, posebno nakon njene obnove po završetku Agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu (1992–1995), jer je u međuvremenu u centru Memića izgrađena još jedna, veća i modernija džamija, poznata kao *Nova džamija* u Memićima.

<sup>12</sup> Uz zahvalnost za znanstvenu relevantnost ovog razgovora, osjećam i ljudsku potrebu da se najljubavnije zahvalim

Husejn-efendiji na toplom dočeku i gostoprimstvu u njegovom domu u Memićima, kao i susretljivošću s kojom je svoju bogatu životnu biografiju i svoje poslovne uspjehe i porodične kušnje podijelio sa mnom, a meni velikodušno dopustio da to zabilježim i prenesem drugima. Srdačnu zahvalnost izražavam i njegovim učtivim kćerima, Emimi i Senadi, koje su nam bile od velike koristi u vrijeme vođenja ovog razgovora.

<sup>13</sup> U vrijeme ovog razgovora, u porodičnoj kući u Memićima, Husejn-ef. je bio u devedeset i drugoj godini života. Bio je veoma komunikativan i izgledao je fizički i mentalno izuzetno vitalan, s obzirom na poodmaklu životnu dob. Stoga, i neki od iznesenih podataka, u formi narativnog izvora, imaju nedvojbenu historijsku vrijednost, jer u cijelosti korespondiraju s raspoloživim pisanim izvorima.

pozivu sve do 2008. godine, kada se konačno povlači u mirovinu. Dakle, u imamsko-mualimskoj službi, kao redovan i/li honorarni uposlenik Islamske zajednice, proveo je šezdeset i jednu godinu. Iako je na početku imamske karijere imao izazovne ponude da radi u državnom sektoru, on je između dva otvorena puta izabrao onaj teži, po njegovom sudu časniji, i Bogu puno draži.

Može se reći da je Husejn-efendija reprezent jedne poratne generacije imama, koja je u najtežim društveno-političkim okolnostima držala i održala žišku islama na svo- me dlanu, uprkos snažnim vjetro- vima koji su puhali sa svih strana. Istovremeno, njegov životni put je metaforična epopeja bošnjačkog na- roda, njegovog bosanskog *kismet*a i borbe za vjerski i kulturni identitet na vlastitom topniku. Ova pripovi- jest je i poučno štivo o jednoj po- nosnoj generaciji, koja je doživjela

dva strašna rata, jedan veliki po obimu i imenu, Drugi svjetski rat (1941–1945), i jedan manji, ali za Bošnjake mnogo teži i morbidniji po svojoj destruktivnosti i beščašću, poznat kao Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu (1992–1995). Oba ova rata je proživio i preživio Husejn-efendija. I nakon oba rata, ostao je ustrajan u imamskoj službi i čuvanju iskre islama.

Da je Husejn-efendija istinski bio posvećen imamskom pozivu govori i podatak da je svoga prvorođenog sina Envera “dao” na školovanje u Gazi Husrev-begovu medresu, kako se ne bi prekinula imamska loza u njegovoj porodici, jer su mu i djed i otac bili imami. Vjerovao je da su došla bolja vremena i da njegov sin neće proći isti onaj tegobni put kojim je on mo- rao proći. Kao gazinovac i afirmisan imam, Enver-ef. je, nakon teške bo- lesti, preselio na ahiret u četrdeset i četvrtoj godini života. Allahovom

odredbom, Husejn-efendija ispra- tio je svoga evlada na bolji svijet s čvrstom vjerom da smo *svi Allahovi i da se svi Njemu vraćamo*. Kako je Husejn-efendija odgajao svoju dje- cu, danas na najbolji način govori topao i brižan odnos njegove djece prema njemu.

Husejn-efendija samo je jedan od softi koje je iznjedrila Podrinj- ska medresa. Ova slojevita i poučna pripovijest ne govori samo o Hu- sejn-efendiji, koji je cijeli svoj život posvetio imamskom pozivu, nego o jednoj časnoj i nesalomljivoj gene- raciji imama, koja je očuvala svjetlo islama na našim prostorima, nadah- nuta plemenitim *nurom* ponesenim iz ondašnjih medresanskih *dershana*, posijanih širom Bosne i Hercego- vine. Nadamo se da će ovaj rad pota- knuti mlađe istraživače da nastave opsežnija i temeljitija istraživanja naše prošlosti, koja nam sve više tone u zaborav.

## PRILOZI



Prilog 1: Husejn-ef. Omerović sa suprugom Džemila-banumom

(Prilozi iz porodičnog albuma Husejn-ef. Omerovića)



Prilog 2: Husejn-ef. Omerović



23	Šćiric Mehmed Alija	15. V. 1946. g. Dubrovo Zvornik BiH	Dubrovo Zvornik BiH	Vjerski službenik 4. razreda u 24. mjestu					
24	Husejnović Mustaf (Sabaša)	25. 8. 1950. g. D. Kamen Kalesija BiH	D. Kamen Kalesija BiH	Vjerski službenik Vjerski odrednik u Sarajevu					
25	Arslanović Šemet (Mustafa)	13. 11. 1952. g. G. Kamen Kalesija BiH	G. Kamen Kalesija BiH	Vjerski službenik u 24. mjestu u Sarajevu					
26	Omerović Husein (Salih)	14. 8. 1930. g. G. Kamen Zvornik BiH	G. Kamen Zvornik BiH	Vjerski službenik					
27	Dautović Mustafa Husein	1923. g. Medena Zvornik BiH	Čapac Kalesija BiH	Vjerski službenik Imamski 1222 (1102. mjesto)					

Prilog 3: Dio evidencije iz Matične knjige radnika Odbora IZ Tojšići. Husejn-ef. Omerović evidentiran je pod rednim brojem 26 (Arhiva Odbora IZ Tojšići / Kalesija)

**STARJEŠINSTVO**  
Islamske zajednice u SRBiH  
**SARAJEVO**  
Broj: 389/74  
Dana, 14. februara 1974.

Starješinstvo IZ-e u SRBiH u Sarajevu, povodom molbe **Omerović Husejna** za premještanje, a na osnovu čl. 31 tač. 5 Ustava IZ-e u SPRJ i čl. 129 Pravilnika o službenicima IZ-e donosi

**RJEŠENJE**

**OMEROVIĆ HUSEJN** sin **Salih**, imam iz **Gornje Kamenice** Odbor IZ **Zvornik** premješta se po molbi za imama džamije ~~Kalesija~~ **Kalesija** u džemat ~~Kalesija~~ Odbor IZ-e **Tojšići**

Imenovani je dužan nastupiti na novu dužnost u roku od 8 dana po prijemu ovog rješenja i o tome izvjestiti ovo Starješinstvo. Prava i dužnosti po ovom rješenju teku od 1. 3. 1974.

**O b r a z l o ž e n j e**

**OMEROVIĆ HUSEJN** do sada je obavljao imamsku dužnost u džemaatu **G. Kamenica** na području Odbora IZ **Zvornik** i istekom raskidom ugovora, koji nije produžen prestala mu je služba u ovom džemaatu u smislu čl. 132 Pravilnika o službenicima islamske zajednice.

Međutim, imenovani je zaključio ugovor o obavljanju imamske službe sa Odborom IZ-e **Tojšići** za džemat **Kalesija** pa se, na osnovu toga ugovora, premješta za imama u taj džemat.

Pošto nema ni drugih zapreka za premještanje, valjalo je odlučiti kao u izreci ovog rješenja.

Dostavljeno:

1. Imenovanom **Zvornik**
2. Odboru IZ-e **Zvornik**
3. Odboru IZ-e **Tojšići**
4. Zajed. penziji i invalid. osig. Filijali **Tuzla** s pozivom na br. 790 br. Ug 2141 od 12. V 1972. g.
5. Zajed. zdravstvenog osiguranja Filijala u **Kalesija**
6. u dosije imenovanog

PREDSJEDNIK:  
*[Signature]*  
**/Hadžiabdić Naim/**

Prilog 4: Faksimil Rješenja Starješinstva Islamske zajednice u SRBiH o postavljenju Husejn-ef. Omerovića za imama džemata Kalesija, od 14. 2. 1974. godine. (Arhiva Odbora IZ Tojšići / Kalesija)

## Literatura

- Neobjavljeni izvori*
- Arhiv Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini (ARIZ BiH), Gazi Husrev-begova biblioteka Sarajevo (GHB) Personalni dosije (PD), Husejn-ef. Omerović, *Poziv na odgovornost pred Disciplinsku komisiju Rijaseta Islamske zajednice u Sarajevu*, dok. br. 2410/72 od 20. 12. 1974.
- ARIZ BiH, GHB, PD, Husejn-ef. Omerović, *Optužnica za opstrukciju rada organa Islamske zajednice*, Optužnica je upućena Disciplinskom vijeću pri Starješinstvu IZ Sarajevo, br. 520/73, od 1. 6. 1973.
- ARIZ BiH, GHB, PD, Husejn-ef. Omerović, *Zapisnik o saslušanju optuženih*, Zapisnik je sastavljen u Starješinstvu IZ Sarajevo, 13. 2. 1973.
- Fotografije iz porodičnog albuma Husejn-ef. Omerovića, preuzete 29. 1. 2022.
- Medžlis Islamske zajednice Kalesija (MIZ Kalesija), Arhiv Odbora IZ Tojšići, *Matična knjiga radnika Odbora Islamske zajednice Tojšići*, Husejn-ef. Omerović, upisan pod rednim br. 26.
- MIZ Kalesija, Arhiva Odbora IZ Tojšići, PD, *Rješenje Starješinstva Islamske zajednice u SRBiH o postavljenju Husejn-ef. Omerovića za imama džemata Kalesija*, br. 389/74, od 14. 2. 1974.
- MIZ Kalesija, Arhiva Odbora IZ Tojšići, PD, Omerović Husejn-ef. *Ugovor o obavljanju imamske službe*, Odbor IVZ Tojšići, za vrijeme od 1. marta 1974. do 28. februara 1976. U potpisu je predsjednik Odbora IVZ Tojšići H. Aščić.
- Objavljeni radovi*
- Klaić, Bratoljub (2004). *Rječnik stranih riječi*, Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
  - Muharemović, Mustafa (2023). "Muderis Mehmed-ef. Šljivić" u: *Podrinjska medresa u Zvorniku: 150 godina vakufname*, (zbornik radova). Tuzla/Zvornik: Institut za društvena i religijska istraživanja, Medžlis Islamske zajednice Zvornik, 136-145.
  - Salkić, Muhamed (2001), Ustav Islamske vjerske zajednice u FNRJ iz 1947. godine, član 18, 19, 20 i 21. U: *Ustavi Islamske zajednice*, Sarajevo: El-Kalem.
  - Sulejmanović, Šefko (2021). *Zvornik u osmansko doba*, Sarajevo: El-Kalem.

## الموجز

الشيخ حسين عميروفيتش  
سته عقود من التفاني في مهنة الإمام ومعلم الدين

شيفكو سليمانوفيتش

يستعرض هذا المقال المسيرة الحياتية لأحد تلاميذ مدرسة بودرينسكا الإسلامية في زفورنيك، الذي كرس حياته العملية بأكملها وجزءاً كبيراً من أيام تقاعده للعمل إماماً ومعلم دين. إنه الشيخ حسين عميروفيتش، الذي ولد في غورنيا كامينيتسا بالقرب من زفورنيك عام 1930، لأبوين هما الشيخ صالح والسيدة نسبية. وبحسب المعلومات المتاحة، فإن هذا التلميذ الحي الوحيد اليوم من تلاميذ مدرسة بودرينسكا الإسلامية كان أحد أهم أسباب كتابة هذا المقال. تزوج الشيخ حسين عميروفيتش في العشرين من عمره بالسيدة جميلة ريجيتش، وأمضى معها خمسين عاماً في زواج متناغم. أنجبت السيدة جميلة للشيخ حسين سبعة أطفال، ابنين وخمس بنات. واليوم، يمضي الشيخ حسين أيام تقاعده في منزل العائلة في ميميتشي بالقرب من كاليسيا، بين أفراد عائلته وتقوم على خدمته ابنته الكبرى السيدة أمينة. يستند المرجع الرئيس لهذا المقال في المقام الأول على الرواية المباشرة من الشيخ حسين وابنتيه أمينة وسنادا، ثم على عدد من وثائق أرشيف رئاسة المشيخة الإسلامية في سرايفو ومجلس المشيخة الإسلامية في كاليسيا.

الكلمات الرئيسية: الشيخ حسين عميروفيتش، مدرسة بودرينسكا الإسلامية، زفورنيك، كامينيتسا، المشيخة الإسلامية، وظيفة الإمام.

## Summary

HUSEJN-EF. OMERVIĆ  
Six decades of dedicated service  
in the role of imam-muallim

Šefko Sulejmanović

This article presents the life of a *sofita* (student) of Podrinje Madrasa school in Zvornik, who dedicated the prime of his life as well as a good part of his retirement age to the service as imam-muallim. Husein efendi Omerović was born in Gornja Kamenica near Zvornika in year 1930, to father Salih-efendije and mother Nesiba-hanuma. According to the available sources, he is the only living student of Podrinje Madrasa school, and that fact in particular was one of the main reasons for writing this article. At the age of twenty, he married Džemila-hanuma Redžić with whom he had seven children, two sons and five daughters, and lived fifty years of harmonious married life. Today he is retired and lives in his family house in Memići near Kalesija, where he is cared for by his eldest daughter Emina-hanume. The primary reference for this article is a direct account from Husein-effendi and his daughters Emina and Senada along with some documents from the Archive of the Ryasat of the Islamic Community of Bosnia and Herzegovina in Sarajevo the Majlis of the Islamic Community in Kalesija.

*Keywords:* Husejn-effendi Omerović, Podrinje Madrasa, Zvornik, Kamenica, Islamic Community, imam service